

На основу члана 14. тачка 8) Закона о Државној ревизорској институцији ("Службени гласник РС" број 101/05, 54/07, 36/10 и 44/18 – др. закон), Савет Државне ревизорске институције на седници одржаној 25. новембра 2021. године, донео је

ЕТИЧКИ КОДЕКС ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Етички кодекс Државне ревизорске институције (у даљем тексту: Институција) ближе уређује етичка начела, етичке вредности, општеприхваћена правила понашања и професионалне стандарде којих су дужни да се придржавају функционери, државни службеници и намештеници (у даљем тексту: запослени у Институцији).

Правила Етичког кодекса дужни су да се придржавају и спољни стручњаци ангажовани у Институцији у вршењу послова из њене надлежности, као и друга ангажована лица.

Етички кодекс (у даљем тексту: Кодекс) заснива се на важећим прописима Републике Србије и Међународном стандарду врховних ревизорских институција ИССАИ 130 – Етички кодекс, чиме се Институцији и њеним запосленима обезбеђује оквир за етичко и професионално понашање.

Сврха Кодекса је да помогне запосленом у свакодневном раду, а посебно запосленом који обавља послове ревизије, да допринесе осигурању и јачању високих етичких стандарда понашања који су кључна компонента за добро и ефикасно функционисање Институције, као и за успостављање и одржавање поверења, добре репутације и истинског кредибилитета код субјеката ревизије, грађана и јавности уопште.

Циљ Кодекса је да утврди стандарде личног и професионалног понашања запосленог, да подстакне запосленог на њихово поштовање, да упозна грађане како понашање имају право да очекују и захтевају од запослених и да допринесе поверењу грађана у Институцију.

Изрази који се у овом Кодексу користе за физичка лица у мушком роду подразумевају исте изразе у женском роду.

Значење појмова

Члан 2.

Термини који се користе у овом Кодексу имају следеће значење:

Етика у Институцији је облик пословне етике и представља скуп етичких вредности, етичких начела, правила и процедура према којима Институција и њени запослени треба да поступају при обављању своје надлежности, односно својих дужности.

Етичке вредности су појмови о ономе што је од значаја и који су водила при доношењу одлука Институције и одлука запослених у њој.

Етичка начела су смернице за примену етичких вредности у пракси, тј. оно што би представљало пожељно понашање.

Интегритет Институције подразумева начин рада Институције, односно запослених у њој, који раде и делују независно, непристрасно, транспарентно и поштено.

Интегритет запосленог у Институцији подразумева да запослени има потребна знања и вештине, да се понаша етично, у складу са законом и моралом и да није подложен неетичким или неморалним притисцима.

Сукоб интереса је ситуација у којој су лични, приватни интереси запослених у супротности с јавним интересом, односно то је свака ситуација у којој запослени има прилику да оствари било какву корист или погодност за себе или за са њим повезано лице, на штету интереса јавности.

Повезано лице је брачни друг запосленог, његов ванбрачни партнер, крвни сродник у правој линији, у побочној линији закључно са другим степеном, усвојилац или усвојеник запосленог, као и свако друго физичко и правно лице које се може сматрати интересно повезаним са њим према околностима случаја.

Компетенције у најширем смислу представљају скуп знања, вештина и радних понашања запосленог потребних за делотворно обављање послова у Институцији и радном месту.

II ЕТИЧКА НАЧЕЛА И ЕТИЧКЕ ВРЕДНОСТИ

Члан 3.

Од запослених у Институцији се захтева да поштују етичка начела и етичке вредности утврђене овим Кодексом и то: интегритет, независност и објективност, компетентност и професионално понашање, поверљивост и транспарентност.

Поред основних начела из става 1. овог члана, у Институцији се, као етичка вредност, поштује и спроводи начело политичке неутралности.

Деловање и одлуке и на нивоу Институције и на нивоу запослених морају да почивају на етичким начелима и вредностима из става 1. и 2. овог члана.

Интегритет

Члан 4.

Начело интегритета је основна вредност Кодекса.

Интегритет обавезује све запослене у Институцији, да у професионалним и пословним односима поступају поштено, поуздано и у јавном интересу.

У обављању радних дужности, запослени у Институцији треба да покаже највиши ниво професионалног понашања и личног интегритета, уз позитиван став и самоиницијативу, а нарочито:

1) да се понаша пристојно, с поштовањем, коректно и објективно према колегама у Институцији, да у односу са субјектом ревизије и лицима која раде у субјекту ревизије исказе поштовање и уважавање;

2) да радне дужности извршава благовремено, ефикасно и делотворно;

3) да се у свакој прилици понаша на начин који доприноси очувању и подстицању поверења јавности у професионални интегритет, непристрасност, поузданост и ефикасност Институције;

4) да овлашћења, информације и ресурсе којима располаже користи искључиво у јавном интересу;

5) да не даје, нити прима, било какве повластице, повлашћени третман, услуге и личне користи за себе или повезано лице;

6) не сме да обавља послове у којима јесте или би могао бити у сукобу интереса или који би могли довести у питање његов углед и углед Институције или би могао остварити корист за себе или повезано лице;

7) да препозна ризике нарушавања интегритета и начине за његово ублажавање и да поступи у складу са тим.

Интегритет, такође подразумева да се запослени у ревизорској служби у вршењу ревизије:

1) не понаша на начин који би деградирао улогу ревизора у контроли коришћења јавних средстава;

2) да поштује и доследно примењује Међународне стандарде врховних ревизорских институција ИССАИ, етичке вредности Институције и најбољу ревизорску праксу;

3) да ревизију врши савесно, поштено и непристрасно, уз отвореност и одговорност за донете одлуке;

4) да се руководи искључиво и ван сваке сумње јавним интересом.

Процењене ризике из области етике и интегритета свих запослених у свим областима пословања Институција евидентира у Плану интегритета.

Независност и објективност

Члан 5.

У вршењу послова из своје надлежности Институција мора очувати независност у погледу статуса, самосталности управљања и извештавања и мора имати слободу у вршењу својих надлежности у складу са Уставом, Законом о Државној ревизорској институцији, овим Кодексом и осталим актима Институције, основним начелима независности прописаних Мексичком декларацијом о независности врховних ревизорских институција (ИНТОСАИ - начело 10), Међународним стандардима врховних ревизорских институција (ИССАИ) и ИНТОСАИ Етичким кодексом.

Запослени у Институцији врши функцију, односно обавља радну дужност без икаквог спољашњег утицаја, ограничења, наговарања, притисака, претњи или мешања од било кога и дужан је да предузме све да његова независност не буде угрожена личним или спољним интересима.

Начело објективности значи обавезу запосленог да поступа професионално, без предрасуда, непристрасно и да изражава ставове и лична уверења која се заснивају на пуној објективности и тачности.

Члан 6.

У вршењу ревизије, независност подразумева независност начина мишљења и понашања запосленог у ревизорској служби у односу на субјекте ревизије и остале интересне групе и не сме бити угрожена личним интересима запосленог у ревизорској служби и спољашњим притисцима и утицајима на њега, његовим предрасудама о субјектима ревизије, особама, пројектима и програмима.

Запослени у ревизорској служби не сме да користи свој положај у приватне сврхе и дужан је да избегава односе који погодују ризику корупције или који могу довести у сумњу његову независност и објективност.

Запослени у ревизорској служби је дужан да доноси закључке без утицаја који доводе у питање професионално расуђивање, примењујући објективност и професионални скептицизам, као и да се уздржи од обављања послова у којима има лични интерес.

О свакој претњи, притиску и утицају у вршењу ревизије, дужан је да обавести непосредног руководиоца.

У вршењу ревизије, начело објективности подразумева:

1) да планирање, спровођење и извештавање о ревизији буде тачно и уравнотежено, а да се закључци и мишљења заснивају искључиво на ревизијским доказима прикупљаним у складу са релевантним смерницама и методологијама заснованим на Међународним стандардима врховних ревизорских институција

(ИССАИ);

2) да запослени у ревизорској служби не може да врши контролу сопственог рада и извештаја које је сачинио;

3) да је запослени у ревизорској служби дужан да руководиоцу пријави сумњу на сукоб интереса и предложи изузеће из поступка ревизије у институцијама у којима је претходно био руководиоц или запослени, код субјеката са којима је имао неки други вид пословне сарадње у току свог претходног рада, код пословних субјеката код којих је запослени или члан његове породице на руководећим позицијама или позицијама од утицаја на пословање, као и у свим осталим ситуацијама за које процењује да су му неопходне смернице за очување независности и објективности, од стране руководиоца.

Запослени у Институцији дужан је да пријави недозвољен утицај у погледу лобирања, у складу са прописима који уређују ову област.

Компетентност и професионално понашање

Члан 7.

Запослени у Институцији дужан је да поступа професионално, са дужном пажњом и да у раду примењује највише стандарде понашања и компетенција предвиђених важећим прописима, Међународним стандардима врховних ревизорских институција (ИССАИ) и интерним актима Институције.

Уколико је одређено понашање важећим прописом дозвољено, али исто не задовољава стандарде професионалног понашања, запослени у Институцији дужан је да се суздржи од таквог понашања

Запослени у ревизорској служби треба да поседује теоријско и практично знање и вештине потребне за одговорно, стручно и делотворно обављање послова и дужан је да доследно примењује стандарде ревизије, рачуноводства и финансијског пословања, поступака и праксе. Такође, он мора и да добро разуме уставне, правне и институционалне принципе и стандарде који руководе пословањем субјекта ревизије.

Запослени у ревизорској служби не може и не сме да предузима било коју активност за коју није у потпуности компетентан.

Запослени у Институцији дужан је да се стално стручно усавршава, тј. да развија знања, вештине и способности за обављање послова радног места, у складу са потребама Институције. Стручно знање стечено професионалним усавршавањем дужан је да ненаметљиво и стрпљиво преноси својим сарадницима, а посебно да пружа помоћ и подршку током рада и обуке новозапосленим лицима и приправницима.

Институција, успостављањем политике запошљавања и људских ресурса заснованих на потребним компетенцијама, обезбеђује да запослени имају потребна знања, вештине и искуство за обављање послова и пружа подршку за континуирано професионално усавршавање својих кадрова. Наведено подразумева и састављање, по потреби, мултидисциплинарних тимова који колективно поседују потребна знања за обављање одређене ревизије и других послова из надлежности Институције, као и распоређивање запослених на радна места која одговарају њиховим знањима и компетенцијама.

Професионално понашање захтева од сваког запосленог у Институцији да обавља своју дужност у оквиру датог овлашћења, пажљиво, темељно и благовремено, у складу са законом, другим прописом и правилима струке, као и да избегава понашање које може довести у питање његов углед и углед Институције.

Поверљивост и транспарентност

Члан 8.

Запослени у Институцији дужан је да чува и штити поверљивост информација

до којих је дошао у обављању послова на начин који је уравнотежен са захтевом транспарентности и одговорности, а у складу са важећим прописима, интерним актима Институције и датим овлашћењима.

Подаци и документи прибављени у току обављања ревизије не смеју се откривати трећим лицима, осим ако постоји законски или професионални основ или обавеза њиховог обелодањивања, а чувају се у складу са прописима који уређују тајност података.

Запослени у Институцији дужан је да води рачуна да се подаци до којих је дошао и информације које је сазнао не злоупотребе, тако што их не сме и неће користити ради прибављања личне користи или користи за повезано лице или доношење штете другом.

Запослени у Институцији дужан је да ову обавезу поштује и приликом размене информација са колегама на послу, али и изван радног окружења, са члановима породице, пријатељима и приликом коришћења сервиса различитих друштвених мрежа.

Дужност чувања професионалне тајне обавезује запосленог и након престанка функције, престанка радног односа или радног ангажовања у Институцији.

Политичка неутралност

Члан 9.

Запослени је дужан да се понаша политички неутрално и да у обављању својих дужности очува политичку неутралност Институције, као и своју независност, штитећи је од могућег политичког утицаја.

У службеним просторијама запослени не сме да носи и истиче обележја политичких странака, нити њихов пропагандни материјал.

Запослени не сме да утиче на политичко опредељење других запослених, да на њих врши притисак у вези са подршком политичким странкама, односно политичким субјектима који имају кандидате на изборима, а јавне скупове и сусрете којима присуствује не сме да користи у сврху њихове промоције.

Јавна средства која су му поверена у вршењу дужности запослени не сме да користи у сврху политичке промоције и кампање.

Запослени је одговоран да пријави сваки покушај политичког утицаја непосредном руководиоцу, као и да препозна ситуације у којима лични политички ставови могу угрозити његову независност или објективност или могу изложити опасности углед Институције и кредибилитет њеног рада.

III ПРИМЕНА ЕТИЧКОГ КОДЕКСА

Члан 10.

Етичка култура у Институцији има стратешки значај.

Највише руководство Институције промовише етичка начела и етичке вредности и тоном са врха подржава њихову примену у свакодневном раду Институције.

Члан 11.

Етичка начела и етичке вредности из овог Кодекса реализују се кроз следећа акта Институције:

- 1) Стратешки план Институције и акциони планови за његово спровођење;
- 2) План интегритета и мере за отклањање препознатих ризика у циљу унапређења интегритета, транспарентности и професионалне етике, као и акт о одређивању

- запосленог одговорног за праћење спровођења Плана интегритета;
- 3) Стратегија управљања ризицима Институције и Регистар ризика у Институцији;
  - 4) Политика запошљавања у Институцији заснована на компетенцијама, вредновању радне успешности и професионалном развоју запослених;
  - 5) Програм стручног усавршавања и оспособљавања запослених, у складу са потребама Институције и плановима развоја, уз обавезу сваког запосленог да похађа обуку о етици и интегритету;
  - 6) Методолошка правила и смернице утврђене у Институцији;
  - 7) Процедуре за контролу квалитета и уверавање у квалитет ревизије, у складу са ИССАИ 140;
  - 8) Акти о успостављању система финансијског управљања и контроле, чији контролни део чини и Етички кодекс и процедуре;
  - 9) Акт о одређивању тајности података у Институцији и акт о одређивању руковооца тајним подацима;
  - 10) Акт о одређивању запосленог задуженог за заштиту података о личности;
  - 11) Акт о одређивању запосленог задуженог за пријем поклона у јавној својини;
  - 12) Акт о одређивању запосленог за пријем обавештења о примљеном поклону, формирање збирке обавештења и вођење евиденције поклона јавних функционера;
  - 13) Правилник о поступку унутрашњег узбуњивања у Институцији и акт о одређивању запосленог за пријем информације и вођење поступка у вези са узбуњивањем;
  - 14) Акт о одређивању запосленог за поступање по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја.

Члан 12.

Стратешким планом Институције дефинисане су континуиране активности на подизању нивоа свести о значају поштовања стандарда интегритета и Етичког кодекса и утврђене су процедуре ради њиховог обезбеђења, а доследност примене се редовно прати и извештава.

Члан 13.

У Плану интегритета, Институција евидентира процењене ризике из области етике и интегритета запослених у ревизорским службама и запослених у пратећим службама, у свим областима пословања и у раду спроводи примену мера за отклањање препознатих ризика.

На основу Плана интегритета запослени потписује изјаву да није ангажован по основу уговора о делу, уговора о привременим и повременим пословима или уговора о допунском раду у неком другом правном лицу; да није оснивач или власник привредног друштва или јавне службе; да не обавља самосталну делатност у смислу закона којим се уређује предузетништво; да не врши функцију управљања, надзора или заступања приватног или државног капитала у привредном друштву, приватној установи или другом правном лицу и обавезује се да ће, ако наступе наведене околности у току вршења функције или трајања радног односа у Институцији, без одлагања о томе обавестити Службу за људске ресурсе.

Члан 14.

Запослени не сме да дозволи да његов приватни интерес дође у сукоб са јавним интересом и дужан је да води рачуна о стварном или могућем сукобу интереса идентификовањем случајева који могу довести до тога.

Пре ступања на рад, лице које се прима у радни однос упознаје се са законом прописаним ограничењима и забранама које имају за циљ спречавање сукоба интереса.

Запослени не сме да користи своју званичну позицију у приватне сврхе и треба да избегава односе који укључују ризик од корупције или доводе до сумње у његову

објективност и независност.

Запослени је дужан да писмено обавести непосредног руководиоца о сумњи у постојање сукоба интереса које он или са њим повезано лице има, као и да предузме мере предвиђене законом ради избегавања сукоба интереса, а функционер у истој ситуацији да обавести орган надлежан за спречавање корупције.

Члан 15.

У вршењу својих дужности запослени не сме да прими поклон, било какву услугу или корист и погодност за себе или са њим повезано лице, осим протоколарног или пригодног поклона мање вредности, сагласно прописима којима се уређује спречавање сукоба интереса при вршењу јавних функција.

Са пригодним и протоколарним поклоном функционер Институције поступа у складу са прописима који уређују спречавање корупције.

Ако је запослени у недоумици да ли се понуђени поклон може сматрати пригодним поклоном мање вредности дужан је да о томе затражи мишљење од непосредног руководиоца.

IV НАДЗОР НАД ПРИМЕНОМ И ПОШТОВАЊЕМ ЕТИЧКОГ КОДЕКСА

Члан 16.

Запослени је дужан да се упозна са етичким начелима, етичким вредностима и очекиваним стандардима понашања и да се у свакој прилици придржава Кодекса.

Служба за људске ресурсе упознаје запослене, новозапослене и спољне сараднике Институције са Кодексом и обезбеђује потписивање писаних изјава о прихватању и придржавању његових одредаба. Наведене изјаве обнављају се сваке календарске године, најкасније до 15. јануара. Изјава запосленог чини саставни део његовог персоналног досијеа.

Запослени у Институцији потписују изјаву о поштовању Плана интегритета у делу регулисања етике и личног интегритета, а запослени у ревизорској служби и Изјаву о провери етичког понашања пре и после обављања ревизије, и то за сваку појединачну ревизију.

Члан 17.

Поступање запосленог у складу са Кодексом је обавеза које су дужни да се придржавају сви запослени.

Запослени, који није функционер, а који прекрши одредбе овог Кодекса, подлеже дисциплинској одговорности, сагласно пропису којим се уређује дисциплинска одговорност у Институцији.

Кршење одредаба Кодекса запослени је дужан да пријави непосредном руководиоцу, а у случају да је руководилац субјект кршења, председнику Институције.

Члан 18.

За праћење примене Кодекса задужен је Етички одбор Институције.

Етички одбор прати поштовање одредаба Кодекса и о томе извештава најмање једанпут годишње председника Институције.

V ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 19.

За тумачење Кодекса, његове измене и допуне задужен је Савет Државне

ревизорске институције.

Члан 20.

Овај Кодекс ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Члан 21.

Ступањем на снагу овог Кодекса, престаје да важи Етички кодекс за државне ревизоре и друге запослене у Државној ревизорској институцији („Службени гласник РС“ број 44/09).

Савет Државне ревизорске институције
број 06-1832/2021-02/1 од 25. новембра 2021. године

ПРЕДСЕДНИК

Душко Пејовић
др Душко Пејовић